

Ioana-Ruxandra Fruntelată, „Despre interpretarea etnologică”, Ed. Etnologică, București, 2020, p. 218

În etnologia românească actuală, dr. Ioana Fruntelată reprezintă o voce de înaltă prestanță științifică și academică. Conferențiar universitar la Facultatea de Litere a Universității din București, cercetător științific II la Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu” al Academiei Române, membră a Comisiei Naționale pentru Salvarea Patrimoniului Cultural Imaterial din Ministerul Culturii și coordonatoare de publicații etnologice (CERC și Caietele ASER), dr. Ioana Fruntelată continuă activitatea de cercetare și interpretare etnologică a patrimoniului imaterial fundamentată metodologic de profesorii Mihai Pop și Nicolae Constantinescu.

Cercetările monografice, narative și tematice ale domniei sale au ca tematică etnologia războiului, folclorul literar românesc, colindatul de ceată bărbătească, practicile tradiționale asociate zilei de 1 Martie și alte ritualuri calendaristice, tradițiile orale moștenite și practicate în interiorul comunităților purtătoare și patrimonializarea acestora.

În acest context, autoarea justifică publicarea cărții „din necesitatea de a construi un drum propriu de înțelegere a sensului

etnologiei” (Fruntelată, 2020:5), adunând în volum o selecție a celor mai importante articole și studii științifice elaborate recent, ce exprimă modalități de gândire și înțelegere a interpretării etnologice a culturilor „vii” și „prezente”.

„Despre interpretarea etnologică”, mai întâi, aduce în actualitate o retrospectivă a „etnologiei filologice” și expune conceptele, metodele și principiile de validare ale cercetării calitative în etnologie (obiectivitate/subiectivitate asumată, totalitate/reprezentativitate, semnificație, replicabilitate, „testul falsității”). Apoi, autoarea prezintă în capitole distincte metodele de interpretare etnologică (analiza de text, construcția de modele și de clasificări logice - modelul lingvistic, studiul de caz calitativ), explicând cititorilor cu argumente temeinice „de ce” acestea sunt folositoare și importante în studiul cunoașterii de tip etnologic.

În continuare, dr. Ioana Fruntelată redă coordonatele culturale ale „monografiei” și exemplifică diversitatea categorială a scriiturii românești de tip monografic (monografii: „native”, filologice, etnografice, sociologice,

etnologice). Alt capitol este consacrat de autoare pentru a ilustra critic ce înseamnă, cui și la ce folosește o arhivă etnologică, de ce devine aceasta o arhivă de referință pentru academiile și universitățile și care sunt problemele actuale ale acestui „teren” favorabil cercetării calitative. Ulterior, privirea analitică se concentrează asupra conceptelor de „text cultural”, „text folcloric”, „text științific”, „textualizate”, „arhivare”, „interpretare”, „documente etnologic” și „text etnologic”, pentru a preda cititorului cheia înțelegerii obiectului, procedurii și scopului textualizării etnologice a informațiilor culese din medii orale rurale și urbane.

În capitolele ce urmează, se fac remarcate câteva deschideri ale interpretării etnologice spre „încăperile” memoriei colective, culturale ori narative corelate cu oralitatea, textul folcloric, identitatea și patrimonializarea; spre antropologia emoției realizată în propria cultură; spre reperele constitutive ale interpretării antropologice a creațiilor literare; și spre ceea ce autoarea numește „premisele unei antropologii a limbajului poetic folcloric” (Fruntelată, 2020:9), premise ce pot fi aplicate în studierea formelor de artă verbală și vocală orală tradițională specifice culturilor iliterate. De asemenea, sunt analizate implicațiile și complicațiile preocupărilor etice internaționale și specifice practicării etnologiei „de acasă”.

Finalul cărții arată cititorului „cum se scrie etnologic” despre cultura populară tradițională românească, dr. Ioana Frunteletă oferind două exemple de interpretări tipologice. Domnia sa realizează o analiză hermeneutică de text „traducând” cultura informală în limbaj cãrturãresc, pe de-o parte, printr-o interpretare transcategorială a reprezentării

mitice a Zorilor și, pe de altă parte, printr-o lectură etnologică actuală a „chipurilor” Mioariței (poetic, savant, artistic, al pieței de consum, educațional, politic).

În concluzie, „Despre interpretarea etnologică” este un volum de studii științifice teoretice și de exemple de interpretare aplicată, ce devoalează eleganța rafinată a vocației de profesor a conf. univ./CS II dr. Ioana Frunteletă, un etnolog care „se scrie” pe sine onest în procesul „scrierii” terenului examinat. Deși nu abordează în totalitate posibilitățile de interpretare etnologică, datorită cunoștințelor de specialitate etalate meta-disciplinar de autoare, volumul este o „carte de căpătâi” a oricărui cititor care vrea să înțeleagă corect și clar fundamentele cunoașterii etnologice.

Dr. Anamaria STĂNESCU,
Consilier

Patrimoniu Imaterial și Cultură Tradițională - INP